

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2015/16:3230

av Fredrik Malm m.fl. (FP)

Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2016 inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2016 för anslaget 1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 4 673 000 000 kronor 2017–2026 (avsnitt 3.6.3 i budgetpropositionen).

Motivering

Utgiftsområdet består bland annat av matchning av arbetsökande och lediga jobb genom Arbetsförmedlingen och arbetsmarknadspolitiska program. Vidare ingår ett antal andra myndigheter, såsom Arbetsdomstolen och Arbetsmiljöverket, samt statens medfinansiering av arbetslöshetsförsäkringen.

Folkpartiet liberalerna presenterar i denna motion ett nytt sysselsättningsmål för Sverige. Regeringens mål styr fel, är oklart formulerat och kommer av allt att döma inte att nås. I stället för ett relativt arbetslöshetsmål föreslår vi att det inrättas ett absolut sysselsättningsmål. Folkpartiet liberalerna föreslår att målet formuleras enligt följande:

- Sysselsättningen bland hela befolkningen (15–74 år) ska till 2025 öka till 70 procent. År 2020 ska vi ha nått halvvägs till 68,5 procent.
- Sysselsättningen bland unga (15–24 år) ska till 2025 öka till 45 procent. År 2020 ska vi ha nått halvvägs.
- Sysselsättningen bland utrikes födda ska till 2025 öka till 65 procent. År 2020 ska vi ha nått halvvägs.
- Sysselsättningen för äldre (65–74 år) ska till 2025 öka till 25 procent. År 2020 ska vi ha nått halvvägs.

I sammanhanget är det viktigt att påpeka att vi därmed räknar in fler åldersgrupper i sysselsättningen än tidigare. Socialdemokraternas gamla sysselsättningsmål under Göran Perssons tid på 80 procent mättes i åldersgrupperna 20–64 år. Det målet nåddes redan under alliansregeringen. Vårt mål täcker in alla mellan 15 och 74 år och är därför betydligt mer ambitiöst än Socialdemokraternas tidigare mål.

Genom att utforma politiken utifrån ett sysselsättningsmål och dela upp det i delmål för unga, utrikes födda och äldre kommer vi att leda politiken rätt. Det är unga och utrikes födda som har störst problem på den svenska arbetsmarknaden, och ska vi klara välfärden måste vi se till att fler människor arbetar längre upp i åldrarna.

Detta mål kommer att vägleda Folkpartiet liberalerna i den breda förnyelse som nu pågår av vår ekonomiska politik. Redan i denna motion presenterar vi ett antal åtgärder för att viktiga steg mot högre sysselsättning ska tas.

Den rödgröna regeringen tog för ett år sedan över ett Sverige där arbetskraftsdeltagandet växte snabbare och där både den strukturella och den konjunkturella sysselsättningen ökade. I den pågående konjunkturuppgången fortsätter antalet sysselsatta att öka, även om regeringens åtgärder enligt både Finanspolitiska rådet och Konjunkturinstitutet dämpar sysselsättningsuppgången. Enligt budgetpropositionen för 2016 beräknas däremot den potentiella sysselsättningsgraden falla fram till 2019.

Samtidigt är arbetslösheten fortfarande relativt hög, särskilt bland unga och nyanlända. Därför är det allvarligt att Konjunkturinstitutets bedömning av regeringens budgetproposition för 2015 var att åtgärderna i den sammantaget kunde förväntas leda till en högre jämviktsarbetslöshet. I den budgetproposition som nu lagts på riksdagens bord upprepar regeringen den politik som riksdagen avslög förra hösten.

Risken är uppenbar att regeringen redan har gett upp sitt arbetslöshetsmål. Ingenting tyder i dag på att det kommer att nås. I stället för strukture reformer för fler jobb är det breda skattehöjningar och återställare som aviserats. Så borde det inte vara.

Sverige behöver en annan sysselsättningspolitik än den som regeringen nu för. Vi behöver reformer både för fler kunskapsintensiva jobb, men också för fler enklare jobb. Genom en breddning av arbetsmarknaden kan vi få en hög sysselsättning, lägre utanförskap och mer resurser till välfärden.

Folkpartiet liberalerna föreslår inom utgiftsområde 3 sänkta arbetsgivaravgifter för unga, förhöjt jobbskatteavdrag också för dem som under året ingång fyllt högst 63 år samt en stegvis avskaffad värnskatt. Vi avvisar samtidigt den absoluta majoriteten av regeringens skattehöjningar. Bland annat föreslår Folkpartiet liberalerna oförändrat tak för RUT-avdraget och fortsatt 50-procentig subventionsgrad för ROT-avdraget.

Folkpartiet liberalernas inriktning är att den svenska arbetsmarknaden behöver mer av flexibilitet. Låg grad av löneflexibilitet riskerar att bidra till högre arbetslöshet än nödvändigt under perioder av låg efterfrågan, och relativt höga lägstralöner stänger dörren för breda grupper som under en kortare eller längre period av sitt arbetsliv har en lägre produktivitet.

Samtidigt vill Folkpartiet liberalerna öka tryggheten i omställningen genom en starkare arbetslöshetsförsäkring. Som enskilda åtgärder innebär sannolikt en obligatorisk arbetslöshetsförsäkring och ett högre tak en något dämpad sysselsättning. Därför bör en reformering av arbetslöshetsförsäkringen kombineras med reformer som ökar sysselsättningen. I skarp kontrast till detta föreslår regeringen nu i stället reformer som trycker tillbaka sysselsättningen. Vi avvisar därför regeringens förslag till förhöjd a-kassa. Detta beräknas sammantaget, genom effekt på bland annat anslag 1:2 inom på detta utgiftsområde, stärka det finansiella sparandet med 2 200 miljoner kronor 2016.

Vi upprepar också vårt löfte att i regeringsställning bjuda in till trepartssamtal för ökad lönespridning.

För att kunna trycka tillbaka arbetslösheten är det centralt att anställningskostnaden i yrken med lägre förkunskapskrav inte ökar. Här har parterna ett avgörande ansvar, men politiken kan och ska bidra. I regeringsställning kommer vi bjuda in till trepartssamtal för att undersöka om det finns politiska åtgärder som kan underlätta för parterna att sluta avtal som inte pressar upp lägstralöner.

Vi avvisar den stora utbyggnad av de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna som regeringen nu genomför. I stället för åtgärder som varaktigt höjer sysselsättningen bidrar ett ökat programdeltagande främst till att den öppna arbetslösheten ersätts av en dold. Vi avvisar förslagen om traineetjänster och 90-dagarsgaranti, vilket beräknas minska utgifterna på anslag 1:3 med 2342 miljoner kronor 2016. Vi avvisar även den korresponderade utbyggnaden av Arbetsförmedlingens förvaltningsanslag 1:1, vilket stärker det finansiella sparandet med 260 miljoner kronor 2016. För att finansiera prioriterade reformer avvisar vi även regeringens förstärkning av Europeiska socialfonden under anslag 1:6 och anslagen till Arbetsmiljöverket under 2:1. Vi avvisar helt det nya anslaget Arbetslivspolitik 2:5.

Som ett alternativ till regeringens ineffektiva arbetsmarknadspolitik föreslår Folkpartiet liberalerna inom utgiftsområde 16 en ny yrkesskola, en gymnasial yrkesutbildning för vuxna inom det reguljära utbildningssystemet. På samma utgiftsområde byggs också yrkeshögskolan ut betydligt.

Folkpartiet liberalerna förordar en bibehållen bortre tidsgräns inom sjukförsäkringen. Skälen till detta redogörs för på utgiftsområde 10. Sammantaget stärker vår reform jämfört med regeringens förslag både de offentliga finanserna och bidrar till en

upprätthållen arbetslinje inom försäkringen. På detta utgiftsområde ökar därmed utgifterna på anslag 1:1, 1:2 samt 1:3. Folkpartiet liberalerna ser nu över hur lönestöden och Samhall kan fungera bättre. Tillsvidare avvisar vi de förändringar på anslag 1:4 som regeringen i budgetpropositionen föreslår.

Folkpartiet liberalerna föreslår att PLO-uppräknigen för åren 2016-2018 justeras på samma sätt som för innevarande budgetår. På detta utgiftsområde påverkas anslag 1:1, samt 2:1.

Tabell 1. Anslagsförslag 2016 för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (FP)
1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader	7 815 571	-212 000
1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	30 442 994	-2 218 000
1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	12 218 540	-2 337 000
1:4 Lönebidrag och Samhall m.m.	18 320 006	-700 000
1:5 Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige	116 701	
1:6 Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2014–2020	997 600	-222 000
1:7 Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering	39 360	
1:8 Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen	64 348	
1:9 Bidrag till administration av grundbeloppet	54 989	
1:10 Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten	8 303	
1:11 Bidrag till lönegarantiersättning	1 800 000	
1:12 Nystartsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar	6 962 142	
2:1 Arbetsmiljöverket	698 411	-67 000
2:2 Arbetsdomstolen	32 166	
2:3 Internationella arbetsorganisationen (ILO)	32 222	
2:4 Medlingsinstitutet	58 122	
2:5 Arbetslivspolitik	20 000	-20 000
Summa	79 681 475	-5 776 000
<i>Specifisering av anslagsförändringar</i>		
1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader		-260 000
1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader		+78 000
1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader		-30 000
1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd		+482 000
1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd		-2 700 000
1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser		-2 342 000
1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser		+5 000
1:4 Lönebidrag och Samhall m.m.		-400 000
1:4 Lönebidrag och Samhall m.m.		
1:5 Lönebidrag och Samhall m.m.		-300 000
1:6 Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2014–2020		-222 000
2:1 Arbetsmiljöverket		-2 000
2:1 Arbetsmiljöverket		-65 000
2:5 Arbetslivspolitik		-20 000

Fredrik Malm (FP)

Maria Arnholm (FP)

Tina Acketoft (FP)

Christer Nylander (FP)

Erik Ullenhag (FP)

Emma Carlsson Löfdahl (FP)

Birgitta Ohlsson (FP)